

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2012-12-19
Stockholm

Mål nr
P 2833-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, dom 2012-03-09 i mål nr P 959-12, se bilaga A

KLAGANDE

G-B F

MOTPART

Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun

SAKEN

Föreläggande att rätta det som utförts utan bygglov på fastigheten X i Älvkarleby kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom gör Mark- och miljööverdomstolen endast den ändringen av Samhällsbyggnadsnämndens i Älvkarleby kommun beslut den 10 oktober 2011 (dnr 2008-360-23) att rättelse ska ske genom att skärmtak, inglasning och plank ska avlägsnas från altanen.

Dok.Id 1048299

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G-B F har yrkat att hon inte ska behöva riva den aktuella byggkonstruktionen.

Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G-B F har till stöd för sitt överklagande i huvudsak anfört följande. Hon ifrågasätter vad det är för skillnad mellan hennes fastighet och andra fastigheter i området som har beviljats bygglov för byggnationer utmed strandkanten och i vissa fall ut över vattnet. Lagen ska tillämpas lika för alla. Vissa av de utförda åtgärderna och byggnationerna på hennes fastighet, t.ex. vindskyddet, uppfördes i början av 1990-talet. Inglasningen av altanen och uppförandet av skärmtaket skedde först senare i början av 2000-talet.

Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun har till grund för sitt bestridande i huvudsak anfört följande. Den 30 april 2009 påtalade nämnden för G-B F att byggnaderna vid strandkanten av hennes fastighet uppförts utan bygglov. G-B F gav därefter in en ansökan om bygglov i efterhand avseende friggebod, inglasad altan och skärmtak. Inga ritningar lämnades in tillsammans med ansökan. G-B F uppgav i ansökan att åtgärderna utfördes år 2005. Nämnden inventerade vidare Marmafjärden under sommaren 2000 och fotodokumentation från inventeringen visar hur platsen såg ut vid det tillfället. Fotodokumentationen tillsammans med G-B F:s egna uppgifter om när åtgärderna utfördes visar att hennes eventuella invändningar om preskription enligt 10 kap. 27 § andra stycket plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, saknar grund. Ärendet initierades av nämnden i god tid innan någon preskription inträtt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av utredningen i målet och G-B F:s överklagande framgår att olika delar av den aktuella byggnationen uppförts vid olika tillfällen. Frågan i målet är då vilka åtgärder som är bygglovspliktiga och om dessa åtgärder utförts utan bygglov samt om eventuella överträdelser har preskriberats.

Vilka åtgärder är bygglovspliktiga?

Enligt 8 kap. 1 § ÄPBL krävs bygglov för att bl.a. göra tillbyggnader. I målet aktuell konstruktion utgörs av en uteplats - av G-B F benämnd altan - försedd med plank och inglasning på sidorna samt ett skärmtak. Skärmtaket, planket och inglasningen ger intryck av att ett uterum har skapats och dessa åtgärder omfattas därmed av lagens tillbyggnadsbegrepp och även av kravet på bygglov. G-B F:s ansökan om bygglov i efterhand för dessa byggnationer har avslagits och detta beslut har vunnit laga kraft. Bygglov saknas därför för dessa byggnationer.

Markbeläggningen utgörs i detta fall av brädor och inget utrymme synes ha tillskapats under brädorna då uteplatsen inte ligger märkbart över marknivån. En sådan konstruktion kan inte anses omfattas av begreppet byggnad i den mening som avses i 8 kap. 1 § ÄPBL och den delen av byggnadskonstruktionen är därmed inte bygglovspliktig.

Frågan om preskription

Av 10 kap. 27 § andra stycket ÄPBL följer att byggnadsnämnden inte får besluta om föreläggande om rättelse enligt 10 kap. 14 § ÄPBL första stycket sedan tio år förflutit efter att den åtgärd som krävt bygglov vidtagits. Motsvarande preskriptionstid gäller för övrigt enligt den nya plan- och bygglagen (2010:900), PBL, (11 kap 20 § andra stycket). Mark- och miljööverdomstolen har uppfattat att G-B F, utan närmare precisering, gör gällande att vissa delar av konstruktionen uppfördes för länge sedan och att preskription därför har inträtt. Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun har dock hänvisat till den ansökan om bygglov i efterhand som G-B F gav in till nämnden under år 2009. I ansökan och medföljande brev har G-B F uppgivit att hon, på en år 1998 byggd altan, år 2005 har tillfört

en inglasning och ett skärmtak. Med stöd av dessa uppgifter kan G-B F:s invändning om preskription lämnas utan avseende och Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun har haft rätt att förelägga G-B F att vidta rättelse.

Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommuns föreläggande

Av nämndens föreläggande framgår att G-B F med stöd av 10 kap. 14 § ÄPBL föreläggs att senast inom två månader efter det att beslutet vunnit laga kraft ”vidta rättelse (Riva den inglasade altanen samt skärmtaket i sin helhet på fastigheten X så att de konstaterade missförhållandena kan anses vara undanröjda”. Då enbart bygglovspliktiga åtgärder, dvs. inglasning, plank och skärmtak, kan omfattas av rivningsföreläggandet bör det klargöras att det är dessa byggnadsdelar som föreläggandet avser.

Med denna justering finner Mark- och miljööverdomstolen att överklagandet i övrigt ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Eywor Helmenius, referent, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander samt tf. hovrättsassessorn Hanna Granberger.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Anders Malmkvist.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-03-09
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 959-12

KLAGANDE

G-B F

MOTPART

Samhällsbyggnadsnämnden i Älvkarleby kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 19 januari 2012 i ärende nr 403-5233-11, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att rätta det som utförts utan bygglov på fastigheten X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 266750

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

YRKANDEN M.M.

G-B F har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att hon ska slippa riva den ifrågasatta byggnaden. Hon har anfört i huvudsak följande. De flesta öar som har stugor är bebyggda till strandkanten. Det har lämnats bygglov för flera av dessa. På hennes tomt/ö går det sällan upp folk. De få gånger som det har hänt har det varit ruskväder och folk har då kunnat söka skydd i hennes vindskydd.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det är fråga om en bygglovspliktig åtgärd för vilken bygglov saknas, att ansökan om bygglov i efterhand har avslagits och att beslutet har vunnit laga kraft. Nämnden har därmed haft laglig grund att förelägga G-B F att riva det olovligen uppförda. Det som anförts i målet föranleder inte mark- och miljödomstolen att göra någon annan bedömning än den länsstyrelsen har gjort. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 30 mars 2012. Prövningstillstånd krävs.

Anna Tikkanen

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Anna Tikkanen och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna-Pia Johansson.